

Európai értékek és intézmények

A hidegháború idején az Európa keleti és nyugati része közötti gazdasági különbség lényegesen elmélyült.

Nyugat-Európában integrációs folyamat vette kezdetét.

Az Európai Közösség (EK) 12 tagja által 1986-ban aláírt, de csak 1987. január 1-én érvénybe lépett Egységes Okmány szerint:

- a határ menti ellenőrzés eltörlése
- az áruk, tőke, szolgáltatások, személyek szabadon közlekedhettek
- a tanulmányi okleveleket kölcsönösen elismerték.

A Maastrichti Szerződés 1992-ben megalkotta az Európai Uniót (EU) és leszögezte az egységes pénznem bevezetéséhez szükséges lépéseket. Az EU:

- jogi közösség
- fő célkitűzések
 - közös piac
 - gazdasági integráció
 - európai állampolgárság
 - közös külpolitika
- 3 tartóoszlop:
 - gazdasági (közös piac, közös pénznem és gazdaságpolitika)
 - politikai (közös biztonsági és külpolitika)
 - igazságügyi (együttműködés igazságügy, rendőrség területén, emberi jogok tiszteletben tartása, szervezett bűnözés megfékezése)

1999. január 1-től van forgalomban a közös európai pénznem, az euró.

A Schengeni Egyezmény (1995) céljai:

- a közösségi térségen belüli határellenőrzés megszüntetése
- a törvénytelen bevándorlás megakadályozása.

HAZI FELADAT!

Romania es az Europai Unio project.

Koszonom!

A bukovinai székelyek a XIX, XX. Század viharos éveiben

Megkérlek ezt olvassátok el. A lecke a tankönyv 91 és 92 oldalon található. Köszönöm.

A **bukovinai székelyek** magyar népcsoport, mely egykor Bukovinában telepedett le. Őseiket Hadik András tábornok gyűjtötte össze a Moldvában szétszóródott székelyek közül. Öt falvat népesítettek be a 18. század végétől egészen 1941-ig, amikor az akkori magyar kormány a Vajdaságba telepítette őket.

Amikor 1764-ben Mária Terézia újraszervezte a határőrséget, Székelyföldön az erőszakos sorozás a madéfalvi vérengzésbe torkollott: osztrák katonák lemészároltak több száz székelyt, mert azok megtagadták a hadseregbe való bevonulást. Ezek után több ezer székely menekült át a keleti határon Moldvába, és részben a csángók között telepedett le.

Miután a Habsburg Birodalom 1774-ben megszerezte Bukovinát, az osztrák-porosz háborúban kitűnt Hadik András tábornok (Berlin megsarcolója) összegyűjtötte a Moldvában szétszóródott székelyek egy részét, és letelepítette őket Bukovina öt falujában. Így alakult ki a bukovinai székelység.

Az alapított falvak: Istensegíts, Fogadjisten (1776), Hadikfalva, Józseffalva (1785), Andrásfalva (1786).

1883-ban az Al-Duna mellé Hertelendyfalva, Sándoregyháza és Székelykeve községekbe települt mintegy 4 000 ember. Ezt a népességmozgást szokásosan *kirajzásnak* nevezik.

Ugyanebben az évben az Arad vármegyei Gyorokra, 1888–1892 között és 1910-ben Dévára, 1892-ben Vajdahunyadra, 1900-ban Babsára (Temes vármegye), Vicére (Szolnok-Doboka vármegye), Magyarnemegyére (Beszterce-Naszód vármegye), 1905-ben Marosludasra (Torda-Aranyos vármegye), 1910-ben a Hunyad vármegyei Sztrigyszentgyörgyre és Csernakeresztúrra még további 2500 – 3000 telepes költözött.

Vannak olyanok is, akik Kanadába és Brazíliába vándoroltak ki. Kanadában 1905–1914 között több farmterlepet hoztak létre, például: Hapkins, Székelyföld, Máriavölgy, Hamilton, Regina, Punnichy, Eszterháza. Brazíliában: Boldogasszonyfalva (1924).

A bukovinai székelyek maradékát a magyar kormány 1942-ben a Vajdaságba telepítette, Szabadka (Bácsjózseffalva), Újvidék és Topolya környékére, az 1920 után betelepített, és Bácska visszafoglalása után elmenekült dobrovoljácok helyére. (Nagyon kevesen Bukovinában maradtak, róluk a Dévára szakadt, és Bukovinában őseik sírját felkereső székely utódok a '90-es évek elején még hallottak.)

1944 őszén a Bácskába érkeztek Josip Broz Tito partizánjai, mögöttük a korábban elmenekült szerbek. A bukovinai székelyeknek megint menekülniük kellett, a háborús telet a Dunántúlon vészelték át (Fejér, Győr és Zala megyékben). Innen 1945-ben 13 000 bukovinai székelyt a Völgységben, Tolna és Baranya megyékben helyeztek el, a kitelepített sváb családok házaiba és birtokaiba. 1950-ben majd 1959-ben a kapott földeket be kellett vinniük a téeszbe.

A bukovinai székelyekről Sára Sándor készített dokumentumfilmet „*Sír az út előtt*” címmel. Magyarországon ma saját szervezetük van, a Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége, ami Bonyhádon székel.